

Hem>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>**Nationella specialdomstolar**
Nationella specialdomstolar

Lettland

Det här avsnittet ger en översikt över specialdomstolarna i Lettland.

Specialdomstolar

Republiken Lettlands författningsdomstol

Av [Republiken Lettlands författning](#) (*Latvijas Republikas Satversme*, nedan kallad *författningen*) följer att Lettland har en **författningsdomstol** (*Satversmes tiesa*), som är en oberoende rättslig institution som i mål som faller inom dess behörighetsområde prövar huruvida lagar och andra författningar är förenliga med författningen. Den prövar även andra ärenden i enlighet med vad lagen föreskriver. Författningsdomstolen får ogiltigförklara lagar och andra författningar eller delar av dessa.

Enligt artikel 16 i [lagen om författningsdomstolen](#) (*Satversmes tiesas likums*) **prövar författningsdomstolen ärenden om**

lagars och andra författningars förenlighet med författningen,

huruvida internationella avtal som Lettland har undertecknat eller ingått (även innan dessa avtal har godkänts av parlamentet (*Saeima*)) är förenliga med författningen,

huruvida lagar och andra författningar eller delar av dessa är förenliga med överordnade rättsregler,

lagenligheten av vissa bestämmelser (utom förvaltningsbestämmelser) som utfärdats av parlamentet, regeringen, presidenten, talmannen eller premiärministern,

lagenligheten av beslut varigenom en minister efter delegering från regeringen har upphävt en lokal myndighets beslut,

huruvida lettisk nationell lagstiftning är förenlig med internationella avtal som Lettland har ingått och som inte strider mot författningen.

Författningsdomstolen har sju domare som utses genom majoritetsomröstning i parlamentet (minst 51 röster). Tre av domarna utses på förslag av minst tio parlamentsledamöter, två på regeringens förslag och ytterligare två på förslag av högsta domstolens samlade domarkollegium. De kandidater som föreslås av högsta domstolen utses bland Lettlands domarkår.

Författningsdomstolen får inte ta upp ärenden på eget initiativ utan prövar endast mål efter mottagande av en ansökan av i lag angivna personer och organ.

Följande **har rätt att väcka talan** för att pröva författningenligheten av lagar och internationella avtal som Lettland har undertecknat eller ingått (även innan dessa avtal har godkänts av parlamentet), huruvida lagar och andra författningar eller delar av dessa är förenliga med överordnade rättsregler eller huruvida lettisk nationell lagstiftning är förenlig med internationella avtal som Lettland har ingått och som inte strider mot författningen:

Presidenten.

Parlamentet.

Minst tjugo av parlamentets ledamöter.

Regeringen.

Riksåklagaren.

Statsrevisionsrådet (*Valsts kontroles padome*).

En lokal myndighet.

Ombudsmannen (*tiesībsargs*), om den institution eller tjänsteman som fattade det ifrågasatta beslutet inte gör en rättelse inom den tidsfrist som ombudsmannen har fastställt.

En domstol som prövar ett tviste-, brott- eller förvaltningsmål.

En domare vid en fastighetsregisterenhet i samband med registrering av fast egendom eller närstående rättigheter i fastighetsregistret.

Varje person vars grundläggande rättigheter enligt författningen har kränkts.

Det rättsliga rådet, inom dess lagstadgade behörighetsområde.

Följande **har rätt att väcka talan** för att pröva lagenligheten av vissa bestämmelser (utom förvaltningsbestämmelser) som utfärdats av parlamentet, regeringen, presidenten, talmannen eller premiärministern:

Presidenten.

Parlamentet.

Minst tjugo av parlamentets ledamöter.

Regeringen.

Det rättsliga rådet, inom dess lagstadgade behörighetsområde.

Rätten att väcka talan för att pröva lagenligheten av ett beslut varigenom en minister efter delegering från regeringen har upphävt en lokal myndighets beslut tillkommer den lokala myndigheten.

Författningsdomstolen i dess sammansättning med samtliga domare prövar ärenden som rör författningenligheten av lagar och regeringsförfordningar, den nationella lagstiftningens förenlighet med internationella avtal som Lettland har ingått och som inte strider mot författningen, samt författningenligheten av internationella avtal som Lettland har undertecknat eller ingått (även innan dessa avtal har godkänts av parlamentet) av andra rättsakter eller delar av dessa. Alla andra typer av ärenden prövas i en sammansättning med tre domare, om inte författningsdomstolen beslutar annat.

Författningsdomstolens domar är slutgiltiga och vinner laga kraft när de meddelas. Författningsdomstolens dom och tolkning av en ifrågasatt bestämmelse är bindande för alla statliga och lokala organ (inklusive domstolarna) och tjänstemän, samt för fysiska och juridiska personer.

En bestämmelse som författningsdomstolen har förklarat vara oförenlig med en överordnad rättsregel anses vara ogiltig från den dag då

författningsdomstolens dom offentliggörs, om inte författningsdomstolen beslutar annat. Om författningsdomstolen finner att ett internationellt avtal som

Lettland undertecknat eller ingått strider mot författningen måste regeringen omedelbart se till att avtalet ändras, sägs upp, tillfälligt upphävs eller frånträds.

Domstolen för ekonomiska frågor

I enlighet med bestämmelserna i lagen om domstols behörighet (*Likums par tiesu varu*) inrättades domstolen för ekonomiska frågor (*Ekonomisko lietu tiesa*) för att pröva de mål som avses i civilprocesslagen (*Civilprocesa likums*) och straffprocesslagen (*Kriminālprocesa likums*). Den är belägen i Riga och har behörighet för Lettlands hela territorium.

Enligt **civilrätten** är domstolen för ekonomiska frågor behörig att pröva

fordringar som härrör från återförsäkringsavtal,

fordringar som härrör från avtal om investeringstjänster och sidoavtal om investeringstjänster,

andra EU-länders fordringar om investeringsskydd mot de lettiska myndigheterna,

fordringar som härrör från företagskoncerners rättsliga förbindelser,

fordringar som härrör från rättsliga förbindelser mellan medlemmar (aktieägare) i aktiebolag,

fordringar som härrör från avtal om finansiell säkerhet,

fordringar som härrör från kapitaltransaktioner med närstående parter i den mening som avses i handelslagen (*Komerclikums*) och lagen om marknaden för finansiella instrument (*Finanšu instrumentu tirgus likums*),

fordringar som härrör från företagsöverlåtelser och företagsomstruktureringar, utom fordringar från anställda,

fordringar som härrör från avtalsförpliktelser mellan aktörer i byggbranschen, inbegripet underleverantörer, när det gäller uppförande av bygglovspliktiga byggnader i klass två eller tre, med undantag för en- eller tvåbostadshus och tillhörande funktionella konstruktioner,

fordringar som härrör från överträdelse av konkurrenslagstiftningen,

fordringar som härrör från beslut fattade av medlemmar (aktieägare) i kapitalstrukturer och ansökningar om kreditinstituts likvidation och insolvens.

Samtidigt har domstolen för ekonomiska frågor enligt **straffrätten** behörighet att pröva mål som rör

finansiering av produktion, lagring, förflyttning, användning eller distribution av massförstörelsevapen, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 73.1.2 i strafflagen (*Krimināllikums*),

terrorism, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 79.2.2 i strafflagen,

penningtvätt (artikel 195 i strafflagen),

otillbörligt mottagande av förmån, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 198 i strafflagen,

kommersiellt mutbrott, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 199.2 i strafflagen,

tagande av muta, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 79.2.3 eller 79.2.4 i strafflagen,

förskingring av muta, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 321.2, 321.3 eller 321.4 i strafflagen,

förmedling av muta, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 322.2 i strafflagen,

givande av muta, om ansvaret för detta grundar sig på artikel 323.2 eller 323.3 i strafflagen,

handel med inflytande, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 326.1.2 i strafflagen,

olagligt begärande och mottagande av förmån, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 326.2.2 i strafflagen, och

olagligt beviljande av förmåner, när ansvaret för detta grundar sig på artikel 326.3.2 i strafflagen.

Domar som meddelas av domstolen för ekonomiska frågor kan överklagas till Rigas regionala domstol (*Rīgas apgabaltiesa*).

Rättsdatabaser

Databasens namn och URL

[Mål i författningsdomstolen \(sökfunktion\)](#)

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Ja, tillgången är **kostnadsfri**.

Databasens innehåll i korthet

Databasen innehåller domar från Lettlands författningsdomstol.

Bakgrund

Gränssnittet för databassökning och domar finns på lettiska och engelska.

Länkar

[Republiken Lettlands författningsdomstol](#)

Senaste uppdatering: 26/01/2024

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.